

Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять з дисципліни «Макроекономіка світогосподарських процесів»

Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять з дисципліни містять:

1. Мета та завдання навчальної дисципліни
2. Критерії оцінювання знань студентів на практичних та підсумкових заняттях
3. Теми практичних занять
4. Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять
5. Теми реферативних повідомлень
6. Приклади виконання завдань з дисципліни «Макроекономіка світогосподарських процесів»
7. Завдання для самопідготовки
8. Питання до поточного та підсумкового контролю

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни — формування професійних компетенцій на основі отримання теоретичних знань та практичних навиків з питань закономірностей безперервного зростання виробництва суспільного продукту, відповідного зростання суспільних потреб, в умовах повного використання ресурсів і стабільності грошової системи, а, також, відхилення від цих умов.

Основні завдання вивчення дисципліни — володіти категоріальним апаратом та методологією макроекономіки світогосподарських процесів; знати закономірності функціонування і розвитку господарського комплексу як цілого, фактори, що впливають на підтримання рівноваги в цій системі і викликають відхилення від нього, способи регулювання процесів, що відбуваються в економіці.

2. Критерії оцінювання знань студентів на практичних та підсумкових заняттях Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання			Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Разом		
T1 — T5	T6 — T9			
30	30	60	40	100

T1, T2 – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для екзамену
90 – 100	Відмінно
70-89	Добре
50-69	Задовільно
1-49	Незадовільно

90 — 100 – студент набрав відповідну кількість балів (90% –100%) за кожним видом контролю (поточним та підсумковим), активно працював на практичних заняттях, повністю володіє теоретичним матеріалом, вчасно виконав усі завдання.

70 — 89 — студент набрав відповідну кількість балів (80% – 90%) за кожним видом контролю (поточним та підсумковим), активно працював на практичних заняттях, володіє теоретичним матеріалом, вчасно виконав усі завдання з 1-2 помилками.

50 — 69 — студент набрав відповідну кількість балів (50% – 69%) за кожним видом контролю (поточним та підсумковим), активно працював на практичних заняттях, не повністю володіє теоретичним матеріалом, не виконав два — три завдання.

1 — 49 — студент набрав відповідну кількість балів (1% – 49%) за кожним видом контролю (поточним та підсумковим), не володіє теоретичним матеріалом, не виконав більше трьох завдань.

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1 Предмет і основні проблеми макроекономіки світогосподарських процесів	4
2	Тема 2. Валовий національний продукт і методи його обчислення	2
3	Тема 3. Макроекономічна рівновага. Сукупний попит і сукупна пропозиція	2
4	Тема 4. Господарська кон'юнктура і циклічність розвитку економіки	4
5	Тема 5. Макроекономічна нестабільність: безробіття та інфляція	4
6	Тема 6. Грошово-кредитна система	4
7	Тема 7. Фінансова система і фінансова політика	4
8	Тема 8. Економічне зростання	4
9	Тема 9. Валютні курси і міжнародна фінансова система	4
	Разом	32

4. Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять

Тема 1

Предмет і основні проблеми макроекономіки світогосподарських процесів

Заняття 1

Питання

1. Місце макроекономіки в системі економічної теорії
- 2 Макроекономіка як складова частина економічної науки

Основні поняття

Макроекономіка, мікроекономіка, аналіз і синтез, припущення «за інших рівних умов», базові економічні суб'єкти, агрегування, агрегати, об'єкт макроекономіки, домогосподарство, фірма, держава, типи економічних систем, предмет макроекономіки, макроекономічна мета

Рекомендована література

Основна література

1. Соболев В. М. Макроекономіка. / Соболев В. М. — Харків.: НВФ Студцентр, 1997. — 224с. — С. 11 — 19.

Допоміжна література

1. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Уч. / К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю, Ш.М. Флинн. -Пер.19-е англ. изд. - М.: ИНФРА-М, 2013. — 1028 с.
2. Гриценко А. Нет ничего практичней хорошей теории [Электронный ресурс] / Гриценко Андрей // Зеркало недели. — № 31. — 2018. — 22 августа. — Режим доступа: https://zn.ua/macrolevel/net-nichego-praktichney-horoshey-teorii-292433_.html
3. Гриценко А. Манифест либерально-социалистического движения. [Электронный ресурс] / Гриценко Андрей // Зеркало недели. — № 9. — 2016. — 11 марта. — Режим доступа: https://zn.ua/macrolevel/manifest-liberalno-socialisticheskogo-dvizheniya-buduschim-lideram-liberalno-socialisticheskogo-dvizheniya-posvyaschaetsya_.html#comment

Теми рефератів:

1. Значення економічної теорії для вирішення глобальних проблем сучасності
Інформаційне джерело:

Гриценко А. Нет ничего практичней хорошей теории [Электронный ресурс] / Гриценко Андрей // Зеркало недели. — № 31. — 2018. — 22 августа. — Режим доступа: https://zn.ua/macrolevel/net-nichego-praktichney-horoshey-teorii-292433_.html

2. Взаємозв'язок держави та ринкової економіки - центральна проблема соціально-економічного розвитку сучасного суспільства.

Информационный источник:

Гриценко А. Манифест либерально-социалистического движения. [Электронный ресурс] / Гриценко Андрей // Зеркало недели. — № 9. — 2016. — 11 марта. — Режим доступа: <https://zn.ua/macrolevel/manifest-liberalno-socialisticheskogo-dvizheniya-buduschim-lideram-liberalno-socialisticheskogo-dvizheniya-posvyaschaetsya-.html#comment>

Тема 1

Предмет і основні проблеми макроекономіки світогосподарських процесів

Заняття 2

Питання

1. Предмет і основні цілі макроекономіки
2. Методологія макроекономічного аналізу
3. Макроекономічна політика і її види

Основні поняття

макроекономічна модель, екзогенні та ендогенні змінні, макроекономічна політика, стабілізаційна політика, структурна політика, активна і пасивна економічна політика, фіскальна, монетарна, політика доходів (соціальна), зовнішньоекономічна політика, часові лаги, раціональні очікування, твердий курс, дискреційність.

Основна література

1. Соболев В. М. Макроекономіка. / Соболев В. М. — Харків.: НВФ Студцентр, 1997. — 224с. — С.20 — 31

Допоміжна література

1. Экономика: принципы, проблемы и политика: Уч. / К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю, Ш.М. Флинн. -Пер.19-е англ. изд. - М.: ИНФРА-М, 2013. — 1028 с.

Тема 2. Валовий національний продукт і методи його обчислення

Заняття 1

Питання

1. Система національних рахунків
2. Сутність ВВП і проблеми його підрахунку
3. Методи підрахунку ВВП

Основні поняття

Поняття валового національного продукту і підходи до його вимірювання. Структура валового національного продукту. Система національних рахунків. Номінальний і реальний ВВП. ВВП і суспільний добробут. Валовий національний продукт (ВНП), валовий внутрішній продукт (ВВП), кінцева і проміжна продукція, додана вартість, розрахунок ввп за витратами і доходами, споживання, інвестиції, державні закупівлі, чистий експорт, чистий національний продукт, національний дохід, особистий дохід, наявний дохід, номінальний і реальний ВВП, дефлятор ВВП, Індекс споживчих цін.

Основна література

1. Соболев В. М. Макроекономіка. / Соболев В. М. — Харків.: НВФ Студцентр, 1997. — 224с. — С.32 — 51

Допоміжна література

1. Экономика: принципы, проблемы и политика: Уч. / К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю, Ш.М. Флинн. -Пер.19-е англ. изд. - М.: ИНФРА-М, 2013. — 1028 с.

3. Мінфін. Ставки, індекси, тарифи. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/>

2. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>

3. GDP, PPP (current international \$) (англ.). «The World Bank» (18.06.2018). [electronic resource]. — Access mode: <http://www.worldbank.org>

Теми доповідей

1. Основні результати рейтингу країн світу за рівнем ВВП

Рекомендований план доповіді:

- 1) інформація про дослідження,
- 2) інформація про 10 кращих і 10 гірших результатів рейтингу.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Рейтинг країн світу за рівнем Валового Внутрішнього Продукту [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://gtmarket.ru/ratings/rating-countries-gdp/rating-countries-gdp-info>

2. 10 найбільших світових економік в 2017 році [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://i24.com.ua/analitic/10-samyh-krupnyh-mirovyh-ekonomik-v-2017-godu>. - Назва з екрану.

3. GDP (current US \$). The World Bank Group. [Electronic resource]. - Mode of access to the resource: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD>. - Назва з екрану.

2. Характеристика ВВП України

Рекомендований план доповіді:

- 1) динаміка ВВП України,
- 2) структура ВВП України

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Валовий внутрішній продукт України [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://index.minfin.com.ua/index/gdp/>

2. Економічні Підсумки 2016р. Головні макроекономічні показателі 2016р. [Електронний ресурс]. // Україна 2016-2017: ознака прогресу та Симптоми Розчарування (аналітичні ОЦІНКИ). - Доступно Із сторінки: <http://razumkov.org.ua/vydannia/shchorichni-analitychni-pidsumky-i-prohnozy>. - Стор. 19.

3. GDP (current US \$) The World Bank Group. [Electronic resource]. - Mode of access to the resource:

<https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?end=2016&locations=UA&start=1987&view=chart>

4. GDP growth (annual%) The World Bank Group. [Electronic resource]. - Mode of access to the resource:

<https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2016&locations=UA&start=1987&view=chart>

Тема 3. Макроекономічна рівновага. Сукупний попит і сукупна пропозиція

Заняття 1

Питання

1. Сукупний попит
2. Сукупна пропозиція
3. Моделі рівноваги сукупного попиту і сукупної пропозиції

Основні поняття

Сукупний попит, сукупна пропозиція, моделі рівноваги сукупного попиту і сукупної пропозиції, споживання, інвестиції, державні витрати, чистий експорт, рівень цін, реальний обсяг національного виробництва, ефект процентної ставки, ефект багатства, ефект імпорتنих закупівель, крива сукупного попиту, крива сукупної пропозиції, кейнсіанський відрізок, класичний відрізок, макроекономічна рівновага, ефект храповика.

Основна література

1. Соболев В. М. Макроекономіка. / Соболев В. М. — Харків.: НВФ Студцентр, 1997. — 224с. — С. 76 — 81; 104 — 108.

2. Совокупный спрос и совокупное предложение - Экономикс (Макконнелл К.Р., Брю С.Л.) [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://be5.biz/ekonomika/e016/11.html#14> — Название с экрана

Допоміжна література

1. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Уч. / К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю, Ш.М. Флинн. -Пер.19-е англ. изд. - М.: ИНФРА-М, 2013. — 1028 с. — С. 132 — 152

Тема 4. Господарська кон'юнктура і циклічність розвитку економіки

Заняття 1 — 2

Питання

1. Кон'юнктура: поняття, види, фактори
2. Цикл як спосіб існування господарських структур
3. Структурні кризи

Основні поняття

Кон'юнктура: поняття, види, фактори. Цикл як спосіб існування господарських структур. Структурні кризи, кон'юнктура, господарський цикл, цикли Китчина, Жуглара, Кондратьєва, фази циклу, криза, довгі хвилі кон'юнктури, структурні кризи, антициклическая політика, показники економічного циклу.

Основна література

1. Соболев В. М. Макроекономіка. / Соболев В. М. — Харків.: НВФ Студцентр, 1997. — 224с. — С. 111

2 Экономикс: принципы, проблемы и политика: Уч. [Электронный ресурс]./ К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю, Ш.М. Флинн. -Пер.19-е англ. изд. - М.: ИНФРА-М, 2013. — 1028 с. — Режим доступа: <http://be5.biz/ekonomika/e016/11.html#14> — Название с экрана

Допоміжна література

1. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Уч. / К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю, Ш.М. Флинн. -Пер.19-е англ. изд. - М.: ИНФРА-М, 2013. — 1028 с.

Темі доповідей

1. Короткострокові цикли Китчина
2. Середньострокові цикли Жуглара
3. Кондратьєвські цикли

Тема 5. Макроекономічна нестабільність: безробіття та інфляція

Заняття 1 — 2

Питання

1. Зайнятість і безробіття
2. Інфляція та її форми
3. Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Крива Філіпса

Основні поняття

Зайнятість і безробіття. зайнятість, безробіття, фрикційне, структурне, циклічне безробіття, Природна норма безробіття, показники безробіття, Економічні витрати безробіття: розрив в ВВП, нерівномірний тягар, закон Оукена. Інфляція і її форми. Показники інфляції: рівень інфляції, темпи інфляції. Споживчий кошик, інфляція попиту, інфляція витрат, повзуча інфляція, галопуюча інфляція, гіперінфляція, темп інфляції, правило 70-ти. Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Крива Філіпса, стагфляція, інфляційні очікування.

Основна література

1. Соболев В. М. Макроекономіка. / Соболев В. М. — Харків.: НВФ Студцентр, 1997. — 224с. — С. 141 — 154

Допоміжна література

2. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Уч. [Электронный ресурс]./ К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю, Ш.М. Флинн. -Пер.19-е англ. изд. - М.: ИНФРА-М, 2013. — 1028 с. — Режим доступа: <http://be5.biz/ekonomika/e016/11.html#14> — Название с экрана

Korotayev, Andrey V, Tsirel, Sergey V. A Spectral Analysis of World GDP Dynamics: Kondratieff Waves, Kuznets Swings, Juglar and Kitchin Cycles in Global Economic Development,

and the 2008–2009 Economic Crisis [Electronic resource]. - Mode of access to the resource: <https://escholarship.org/uc/item/9jv108xp>

Завдання до заняття 1

Усно:

1. Що таке «повна зайнятість»?
2. Що таке безробіття і які її причини?
3. Основні форми безробіття і їх зміст
4. Природна норма безробіття
5. Економічні та неекономічні витрати безробіття
6. Закон Оукена

Письмово:

7. Все населення становить 500 тис. Чол. ; 120 тис. - діти до 16 років і знаходяться в спеціальних установах; 150 тис. - вибули зі складу робочої сили; 23 тис. - безробітні; 10 тис. - зайняті неповний робочий день. Визначте:

а) величину робочої сили;

б) офіційний рівень безробіття.

8. Які економічні та неекономічні наслідки безробіття?

9. Природна норма безробіття склала 6%. Фактичний рівень безробіття - 9%. Номінальний ВВП склав 500 млрд. Дол. Користуючись законом Оукена визначте розрив ВВП і підрахуйте, який обсяг продукції був втрачений через безробіття?

Тема для повідомлення

1. Особливості безробіття в Україні

Інформаційні джерела:

1. Мінфін. Ставки, індекси, тарифи. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/>

2. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>

Завдання до заняття 2:

1. Вивчити всі питання теми

2. Утворивши три підгрупи,

1) поглиблено вивчити одне з питань:

- Цикли Жуглара,
- Цикли Кондратьєва,
- структурні кризи

2) підготувати не менше трьох питань (всього шість запитань від підгрупи) до кожного питання, які досліджують інші групи.

Інформаційні джерела:

1. Економіка. Підручники. Теорії циклічності [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://stud.com.ua/23927/politekonomiya/teoriyi_tsiklichnist#95

Тема 6. Грошово-кредитна система

Заняття 1 — 2

Питання

1. Попит і пропозиція на грошовому ринку
2. Банківська система
3. Кредитно-грошова політика
4. Вплив грошей на обсяг виробництва

Основні поняття

Попит і пропозиція на грошовому ринку. Вплив грошей на обсяг виробництва. Грошова система, біметалізм, монометалізм, грошова маса, грошові агрегати, рівняння обміну, попит на гроші, грошова пропозиція. Банківська система і кредитно-грошова політика. Банківська система, банківські операції, частковий резерв, грошовий мультиплікатор. Кредитно-

грошова політика, норма обов'язкового резерву, облікова ставка, операції на відкритому ринку, політика дешевих і дорогих грошей, «ліквідна пастка».

Основна література

1. Соболев В. М. Макроекономіка. / Соболев В. М. — Харків.: НВФ Студцентр, 1997. — 224с. — С. 118 — 147

Допоміжна література

2. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Уч. [Электронный ресурс]/ К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю, Ш.М. Флинн. -Пер.19-е англ. изд. - М.: ИНФРА-М, 2013. — 1028 с. — Режим доступа: <http://be5.biz/ekonomika/e016/11.html#14> — Название с экрана

Теми доповідей

1. Історія становлення грошово-кредитної системи в Україні
2. Особливості банківської системи України
3. Два підходи до визначення попиту на гроші в національній економічній системі класична школа і кейнсіанство
3. Електронні гроші в Україні

Тема 7. Фінансова система і фінансова політика.

Заняття 1 — 2

Питання

1. Фінанси і їх функції
2. Державний бюджет
3. Податкова система і фіскальна політика
4. Бюджетний дефіцит і державний борг

Основні поняття

Фінанси і їх функції. фінансова політика. Державний бюджет. Бюджетна політика, бюджетний дефіцит і державний борг. Податкова система і фіскальна політика. Принципи оподаткування, податкова база, податкова ставка, податкова пільга, вбудовані стабілізатори, бюджетний дефіцит, ефект витіснення, крива Лаффера,

Основна література

1. Соболев В. М. Макроекономіка. / Соболев В. М. — Харків.: НВФ Студцентр, 1997. — 224с. — С. 155 — 172

Допоміжна література

2. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Уч. [Электронный ресурс]/ К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю, Ш.М. Флинн. -Пер.19-е англ. изд. - М.: ИНФРА-М, 2013. — 1028 с. — Режим доступа: <http://be5.biz/ekonomika/e016/11.html#14> — Название с экрана

Теми доповідей

1. Особливості Державного бюджету України

Інформаційні джерела:

1. Мінфін. Ставки, індекси, тарифи. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/>
2. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
3. Виконання бюджету-2018: доходи за планом, проте ризики зберігаються Бюджетна аналітика. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://cost.ua/news/620-budget-execution-2018> — Назва з екрану

Тема 8. Економічне зростання

Заняття 1 — 2

Питання

1. Теорія економічного зростання
2. Фактори та моделі економічного зростання
3. Темпи зростання в сучасному світі

Основні поняття

Теорія економічного зростання. Фактори і моделі економічного зростання. Темпи зростання в сучасному світі. Споживання, заощадження, середня і гранична схильність до споживання, середня і гранична схильність до заощадження, інвестиції, товарно-матеріальні запаси, ефект мультиплікатора, акселератор.

Основна література

1. Соболев В. М. Макроекономіка. / Соболев В. М. — Харків.: НВФ Студцентр, 1997. — 224с. — С. 195 — 215

Допоміжна література

2. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Уч. [Электронный ресурс]./ К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю, Ш.М. Флинн. -Пер.19-е англ. изд. - М.: ИНФРА-М, 2013. — 1028 с. — Режим доступа: <http://be5.biz/ekonomika/e016/11.html#14> — Название с экрана

Тема доповіді

1. Проблема економічного зростання в слаборозвинених країнах та шляхи її вирішення
2. Темпи економічного зростання в сучасному світі.

Інформаційні ресурси:

1. Соболев В. М. Макроекономіка. / Соболев В. М. — Харків.: НВФ Студцентр, 1997. — 224с. — С. 204 — 215

2. Залежність від попереднього розвитку ("path dependence") української енергетичної системи / О. О. Дегтярьова, Г. О. Пудичева // Актуальні проблеми економіки : Науковий економічний журнал. - 2014. - № 1. - С. 79-85.

Тема 9. Валютні курси і міжнародна фінансова система

Заняття 1 — 2

Питання

1. Валютний курс і платіжний баланс.
2. Міжнародні валютні системи.
3. Міжнародна грошово-кредитна політика.

Основні поняття

Валютний курс і платіжний баланс. Міжнародні валютні системи. Міжнародна грошово-кредитна політика. Фіксовані і гнучкі валютні курси, золотий стандарт, Бреттон-Вудська система, платіжний баланс, паритет купівельної спроможності, колективні валюти, валютна політика, валютні інтервенції.

Основна література

1. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Уч. [Электронный ресурс]./ К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю, Ш.М. Флинн. -Пер.19-е англ. изд. - М.: ИНФРА-М, 2013. — 1028 с. — Режим доступа: <http://be5.biz/ekonomika/e016/11.html#14> — Название с экрана

Допоміжна література

2. Економічна теорія. Платіжний баланс і курс валюти. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: https://stud.com.ua/23990/politekonomiya/platizhniy_balans_kurs_valyuti

5. Темы реферативных повідомлень

1. Місце макроекономіки в системі економічних наук
2. Моделювання як основний метод макроекономічного аналізу Застосування макроекономічних моделей в умовах України.
3. Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва
4. Основні макроекономічні показники
5. Номінальний та реальний ВВП
6. Циклічність як форма економічного розвитку
7. Інфляція та її наслідки
8. Економічний кругообіг в умовах чистого ринку
9. Інвестиційна функція
10. Мультиплікатор інвестицій
11. Сукупні видатки і рівноважний ВВП

12. Сукупні видатки і потенційний ВВП
13. Кейнсіанська теорія як теоретична база державного регулювання економіки
14. Держава в економічному кругообігу
15. Вплив держави на економічну рівновагу
16. Фіскальна політика держави
17. Автоматична фіскальна політика
18. Фіскальна політика та державний бюджет
19. Механізм функціонування грошового ринку.
20. Банківська система та грошова пропозиція
22. Грошово-кредитне регулювання економіки
23. Вплив зовнішньої торгівлі на ВВП.
24. Ринок праці та механізм його функціонування
25. Державна політика зайнятості
26. Економічна нерівність та політика соціального захисту населення.
27. Модель економічного зростання Солоу

6. Приклади виконання завдань з дисципліни «Макроекономіка світогосподарських процесів»

Для поточного та підсумкового контролю використовуються наступні види завдань:

1. Відкриті тести
2. Закриті тести
3. Тести типу «Вірно/Невірно», «Так/Ні»
4. Задачі

Приклади завдань з відповідями наведено нижче

1. Відкриті тести

Питання

В економіці спостерігається спад, зростає безробіття. Яку грошову політику доцільно проводити центральному банку?

Відповідь:

В умовах спаду та спаду центральний банк проводить політику «дешевих грошей», тобто за допомогою інструментів монетарної політики збільшує пропозицію грошей, що призводить до зниження процентної ставки, робить кредитні ресурси більш доступними; відповідно, виробництво розширюється, безробіття зменшується, темпи економічного зростання прискорюються.

2. Закриті тести

1. Якщо людина втратила роботу у зв'язку із скороченням сукупного попиту, то виникає безробіття:

- А. Природне
- Б. Циклічне
- В. Структурне
- Г. Фрикційне

Б. Циклічне — правильна відповідь,

Пояснення:

скорочення сукупного попиту є ознакою фази спаду ділового циклу, яка супроводжується циклічним безробіттям; структурне безробіття виникає внаслідок структурної кризи, фрикційне безробіття існує завжди, природне безробіття — це це частка безробітних, яка відповідає доцільному рівню повної зайнятості в економіці, тобто потенційному ВВП

3. Тести типу «Вірно/Невірно», «Так/Ні»

3.1. Визначте, яке з положень правильне, а яке помилкове. Відповідь поясніть

Питання	Відповідь	Пояснення
Дохід, отриманий від перепродажу акцій, враховується при підрахунку ВВП як прибуток корпорацій.	Не вірно	Виходячи з визначення ВВП
Ефект процентної ставки - це один з ефектів, який пояснює позитивний нахил кривої AD	Не вірно	У кривої AD негативний нахил
Позитивна функція макроекономіки спрямована на обґрунтування причин і наслідків економічних криз	Так	Виходячи з визначення

3.2. Визначте, що з наведеного нижче враховується при підрахунку ВВП, а що ні

Питання	Відповідь
1. Плата приватного підприємства за оренду приміщення	Так
2. Робота сантехніка, який відремонтував водопровідні крани у власній квартирі	Ні
3. Заробітна плата викладача економіки	Так
4. Купівля компанією "Світоч" пакета акцій компанії "Золотий колос"	Ні

4. Задачі

4.1. Розрахуйте грошові агрегати M0, M1, M2, M3, використовуючи наступні дані:

- 1) дрібні строкові вклади - 1930 млрд. Грн.,
- 2) великі строкові вклади - 645 млрд. Грн.,
- 3) гроші на поточних рахунках - 448 млрд. Грн.,
- 4) готівкові гроші поза банками - 170 млрд. Грн.

$M1 = M0 + \text{гроші на поточних рахунках}$

$M2 = M1 + \text{гроші на строкових рахунках}$

$M3 = M2 + \text{цінні папери держави і комерційних банків}$

$M1 = 170 + 448 = 618 \text{ млрд. Грн.}$

$M2 = 618 + 1930 = 2548 \text{ млрд. Грн.}$

$M3 = 2548 + 645 = 3193 \text{ млрд. Грн.}$

4.2. Розрахуйте сальдо державного бюджету, якщо є такі дані, млрд. грн:

1. Непрямі податки 55
2. Рентний дохід домогосподарств 100
3. Дивіденди 80
4. Особисті податки 95
5. Трансферти 30
6. Державні закупівлі товарів 304
7. Податки на прибуток 130
8. Імпорт 40
9. Банківський відсоток 70
10. Нерозподілений прибуток 15
11. Заробітна плата 500
12. Прибуток некорпоративного сектора 100
13. Внески на соціальне страхування 125
14. Обслуговування державного боргу 60
15. Амортизація 40

Розв'язання:

Сальдо державного бюджету = доходи держави - державні витрати

Доходи з перерахованого складають наступні елементи:

Непрямі податки 55

Особисті податки 95

Податки на прибуток 130

Внески на соціальне страхування 125

До державних витрат з наведеного відносяться наступні:

Трансферти 30

Державні закупівлі товарів 304

Обслуговування державного боргу 60

Сальдо державного бюджету = $(55 + 95 + 130 + 125) - (304 + 30 + 60) = 11$ (млрд. грн.)

7. Завдання для самопідготовки

1. Що є об'єктом макроекономіки?
2. Що виступає суб'єктом у макроекономіці? Назвіть їх.
3. Які засоби координації економічної діяльності ви знаєте?
4. Перерахуйте моделі змішаної економіки, охарактеризуйте їх.
5. Назвіть функції макроекономіки і поясніть, у чому полягає кожна з них?
6. Які цілі переслідує макроекономіка при розв'язанні проблем національної економіки?
7. Назвіть і охарактеризуйте методи дослідження, що використовуються в макроекономіці.
8. У чому ви бачите розбіжності між позитивною і нормативною макроекономікою?
9. З якою метою використовується система національних рахунків?
10. На яких принципах будується система національних рахунків і яка її структура?
11. Що розуміється під економічною територією держави?
12. У чому розбіжності між валовим внутрішнім продуктом і валовим національним продуктом?
13. Перерахуйте і поясніть методи підрахунку валового внутрішнього продукту і валового національного продукту.
14. У чому розбіжності між чистим національним продуктом і національним доходом?
15. Чи є різниця між особистим прибутком і особистим розпоряджуваним прибутком?
16. Що таке модель кругопотоку? Перерахуйте й охарактеризуйте моделі кругопотоку.
17. Що являє собою грошова система і які бувають типи грошових систем?
18. Що таке грошова маса?
19. З яких елементів складається пропозицію грошей M1?
20. Покажіть різницю між агрегатами M2 і M3.
21. Що таке ліквідність?
22. Чим визначається попит на гроші?
23. Яка основна умова рівноваги на грошовому ринку?
24. Що станеться на грошовому ринку, якщо:
 - а) Збільшаться розміри національного доходу?
 - б) Збільшиться пропозиція грошей?
 - в) Підвищиться ставка відсотка?
25. Що являє собою банківська система?
26. Які функції центрального банку?
27. У чому полягають функції комерційних банків?
28. У чому сенс принципу часткового резерву?
29. Як банки створюють гроші?
30. У чому суть грошового мультиплікатора і як він визначається?
31. Що являє собою система державних фінансів?

32. Які основні функції державного бюджету?
33. Що означає збалансованість державного бюджету?
34. У чому суть фіскальної політики держави?
35. Що являє собою податкова система?
36. Які функції, що їх податковою системою?
37. У чому різниця між дискреційної і автоматичної фіскальної політикою?
38. Які заходи фіскальної політики доцільно прийняти в період економічного спаду?
39. Якщо в країні високий рівень інфляції, які заходи в області податкової політики буде проводити уряд?
40. Чому утворюється бюджетний дефіцит?
41. Чи повинен державний бюджет завжди бути збалансованим?
42. Як утворюється державний борг і яка його структура?
43. Які наслідки зростання державного боргу?
44. Що являє собою ефект витіснення?
45. Які наслідки впливу нерезидентів на внутрішній ринок державних цінних паперів?
46. Які межі можливостей оподаткування для вирішення проблеми обслуговування державного боргу?

8. Питання до поточного та підсумкового контролю

1. Місце макроекономіки в системі економічної теорії
2. Макроекономіка як складова частина економічної науки
3. Предмет і основні цілі макроекономіки
4. Методологія макроекономічного аналізу
5. Макроекономічна політика і її види
6. Система національних рахунків
7. Сутність ВВП і проблеми його підрахунку
8. Методи підрахунку ВВП
9. Сукупний попит
10. Сукупна пропозиція
11. Моделі рівноваги сукупного попиту і сукупної пропозиції
12. Ефект процентної ставки
13. Ефект багатства
14. Ефект імпортних закупівель
15. Ефект храповика
16. Господарська кон'юнктура: поняття, види, фактори
17. 2. Цикл як спосіб існування господарських структур
18. 3. Структурні кризи
19. Зайнятість і безробіття
20. Інфляція та її форми
21. Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Крива Філіпса
22. Інфляція попиту
23. Інфляція витрат
24. Попит і пропозиція на грошовому ринку
25. Банківська система
26. Кредитно-грошова політика
27. Вплив грошей на обсяг виробництва
28. Політика дешевих і дорогих грошей
29. Ліквідна пастка
30. Фінанси і їх функції
31. Державний бюджет
32. Податкова система і фіскальна політика
33. Теорія мільтиплікатора

34. Бюджетний дефіцит і державний борг
35. Теорія економічного зростання
36. Фактори та моделі економічного зростання
37. Темпи зростання в сучасному світі
38. Валютний курс і платіжний баланс.
39. Міжнародні валютні системи.
40. Міжнародна грошово-кредитна політика